



Karpacki Oddział Straży Granicznej
im. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich
w Nowym Sączu

Nowy Sącz, dnia 30...listopada 2018 r.

KA-NK.0910.2.2018

Egz. nr 2.....

płk SG Robert Tarasek
Naczelnik Wydziału
Operacyjno-Śledczego
Karpackiego Oddziału Straży Granicznej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z „Planem kontroli przewidzianym do realizacji przez Wydział Kontroli Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w 2018 r.” (nr 9805/17 z dnia 5 grudnia 2017 r.) w Wydziale Operacyjno-Śledczym Karpackiego Oddziału Straży Granicznej została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym, na podstawie załącznika do Decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹, wprowadzonej do stosowania w Straży Granicznej Decyzją Nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych², na temat: „Prawidłowość przeprowadzania postępowania w sprawach o wykroczenia”.

I. Oznaczenie podmiotu kontrolowanego, jego adres, imię i nazwisko kierownika podmiotu kontrolowanego.

Wydział Operacyjno-Śledczy
Karpackiego Oddziału Straży Granicznej,
im. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich
ul. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich 5, 33-300 Nowy Sącz.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił:

- płk SG Robert Tarasek.

¹ Dz. Urz. Min. Spraw Wew. poz. 43, z późn. zm.,

² Dz. Urz. KGSG poz. 47, z późn. zm.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe kontrolerów, nazwa komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.

Kierownik zespołu kontrolnego:

- mjr SG Tomasz Cabała – starszy specjalista Wydziału Kontroli,
upoważnienie nr 487/Z/18 z dnia 3 października 2018 r.³

Członek zespołu kontrolnego:

- chor. szt. SG Joanna Tabaszewska – specjalista Wydziału Kontroli,
upoważnienie nr 488/Z/18 z dnia 3 października 2018 r.⁴

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w podmiocie kontrolowanym.

Czynności kontrolne prowadzono w okresie od 3 października 2018 r. do 2 listopada 2018 r.

Przerwy występujące w trakcie kontroli:

- mjr SG Tomasz Cabała - urlop wypoczynkowy: 9 październik 2018 r.,
- chor. szt. SG Joanna Tabaszewska - szkolenie: 22-26 października 2018 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą.

1. Zakres przedmiotowy kontroli.

Kontroli poddane zostały zagadnienia z zakresu prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia. Zakresem przedmiotowym kontroli zostały objęte następujące dziedziny:

- 1) rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne w zakresie prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia:
 - a) ujęcie zadania w wewnętrznym podziale zadań,
 - b) uwzględnienie tematyki dotyczącej prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy realizujących te czynności,
 - c) posiadanie stosownych umocowań prawnych w zakresie wykonywania czynności w postępowaniach w sprawach o wykroczenia;
- 2) legalność i rzetelność prowadzenia czynności w ramach postępowań w sprawach o wykroczenia, w tym:
 - a) prowadzenie sprawy,
 - b) dokumentowanie czynności w ramach prowadzonych postępowań w sprawach o wykroczenia;
- 3) sposób sprawowania oraz dokumentowania nadzoru służbowego nad kontrolowaną działalnością.

2. Cel kontroli.

Celem kontroli była ocena zgodności z prawem i wewnętrznymi regulacjami wykonywanych czynności w zakresie prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia, w tym sporządzania wniosków o ukaranie do sądu, uprawnień poszczególnych funkcjonariuszy do wykonywania czynności, prawidłowości i rzetelności sporządzania dokumentacji

³ akta kontroli, karta nr 8,

⁴ akta kontroli, karta nr 9,

w prowadzonych postępowaniach oraz ustalenie czy sprawowany nadzór nad podejmowanymi czynnościami był skuteczny.

3. Okres objęty kontrolą.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 30 września 2018 r.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano na podstawie danych zawartych w CBD SG EWIDA oraz złożonych wyjaśnień.

Pozytywnie oceniono uwzględnienie zadań związanych z prowadzeniem postępowań w sprawach o wykroczenia w wewnętrznym podziale zadań oraz w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy.

Pozytywnie z uchybieniami oceniono sporządzanie dokumentacji w ramach czynności wyjaśniających oraz sposób sprawowania nadzoru nad prowadzonymi czynnościami.

Za nieprawidłowości uznano występowanie z wnioskami o ukaranie do sądu oraz z „zapytaniami o udzielanie informacji o osobie” do Krajowego Rejestru Karnego przez osoby, które nie posiadały uprawnień organu.

Skontrolowaną działalność oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ocenę sformułowano na podstawie ustaleń przedstawionych poniżej.

Obszar 1.

Zadania związane z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia - w zakresie właściwości Straży Granicznej realizowane było zgodnie ze sporządzonym przez Naczelnika Wydziału Operacyjno-Śledczego⁵, zatwierdzonym przez Komendanta KaOSG, wewnętrznym podziałem zadań⁶. Wyżej wymienione czynności przypisano Sekcji Postępowań Karnych. Szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy wymienionej sekcji zawierały stosowne zapisy w tym zakresie⁷. Natomiast organ – Komendant KaOSG nie przeniósł swoich uprawnień w tym zakresie.

Zgodnie z art. 57 § 1 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia⁸ wnioski o ukaranie sprawcy wykroczenia składa uprawniony organ, a w myśl art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o Straży Granicznej⁹, terenowymi organami SG są komendanci oddziałów SG. Ustalono, że we wszystkich 11 przypadkach wnioski o ukaranie sprawcy składane były do sądu przez funkcjonariuszy Sekcji Postępowań Karnych, którzy nie posiadali uprawnień organu¹⁰. Kierownik komórki kontrolowanej zapytany o upoważnienia podległych osób wykonujących czynności w sprawach o wykroczenia

⁵ zwany dalej WOS,

⁶ akta kontroli, karta 35-50,

⁷ akta kontroli, karta 19-28, 31-34, 53-55,

⁸ ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.), zwanego dalej kpow,

⁹ ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643, z późn. zm.),

¹⁰ akta kontroli, karta 93, 103-104, 114-115, 124, 146-152, 161-166, 176-178,

wyjaśnił: „nie były wydawane upoważnienia w zakresie wykonywania czynności w sprawach o wykroczenia – przepisy wewnętrzne Straży Granicznej nie regulują wydawania takich upoważnień.”¹¹.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym¹², prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Rejestrze, przysługuje organom administracji rządowej, w przypadkach kiedy jest to uzasadnione potrzebą wykonania nałożonych na nie zadań, określonych w ustawie lub organom uprawnionym do prowadzenia czynności sprawdzających w sprawach o wykroczenia, w związku z prowadzonym postępowaniem. W trakcie kontroli stwierdzono, że z „zapytaniem o udzielenie informacji o osobie” - 7 przypadków¹³ występowały funkcjonariusze WOŚ, którzy nie posiadali uprawnień organu.

Obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Obszar 2.

Czynności wyjaśniające podejmowane są przez organy ścigania przed wszczęciem postępowania o wykroczenie, w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku.

W zakresie prowadzenia czynności wyjaśniających ustalono, że dla każdej sprawy założona była odrębna teczka (RSOW). W trakcie kontroli nie stwierdzono, aby jakiegokolwiek czynności wyjaśniające prowadzone były w sprawach nienależących do właściwości Straży Granicznej oraz niezgodnie z celem wskazanym w art. 54 § 1 kpow. Każdorazowo przeprowadzano odpowiedni dowód, który pozwalał na wykrycie sprawcy wykroczenia oraz pociągnięcie go do odpowiedzialności.

Czas trwania czynności wyjaśniających rozpoczyna się od chwili ujawnienia wykroczenia i nie powinien przekroczyć jednego miesiąca. Organ prowadzący czynności wyjaśniające obowiązany jest do takiego ich prowadzenia, aby spełniały one kryterium rozsądnego terminu (art. 2 § 1 pkt 4 kpk¹⁴ w zw. z art. 8 kpow). W myśl zasady szybkości procesowej z procesu karnego trzeba wyeliminować wszelkie niepotrzebne zwłoki i opóźnienia oraz postępowania prowadzić szybko i sprawnie. Osiągnięcie tego celu zależy od zachowania właściwej dynamiki czynności procesowych, czy ich logicznego wzajemnego następstwa wynikającego z charakteru zdarzenia.

Analizy czynności wyjaśniających nie wykazała przesłanek ich przewlekłości. W 3 czynnościach nie zachowano terminu miesiąca, spowodowane było to, że prowadzący postępowanie nie znał miejsca pobytu podejrzanych, a w związku z tym nie mógł przesłuchać osób w charakterze podejrzanych¹⁵. W pozostałych, prowadzonych sprawach nie stwierdzono przekroczenia tego terminu i były one kończone w ciągu miesiąca. Wskazany w art. 54 § 1 kpow

¹¹ akta kontroli, karta 51-52,

¹² ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 678),

¹³ akta kontroli, karta 89, 98, 108, 125, 179, 180, 181,

¹⁴ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.), zwanego dalej kpk,

¹⁵ akta kontroli, karta 62, 183,

miesięczny termin prowadzenia czynności wyjaśniających jest terminem instrukcyjnym, w związku z tym przekroczenie terminu nie wywołuje skutków prawnych.

W przypadkach, gdy prowadzący nie znał miejsca pobytu podejrzanych o popełnienie wykroczenia, podejmowano czynności zmierzające do wręczenia wezwania do stawienia się w siedzibie organu. W 2 przypadkach termin realizacji wezwania był późniejszy niż termin przedawnienia wykroczenia. Osoba prowadząca te czynności wyjaśniła, że z chwilą przedawnienia wykroczeń wezwania zostaną anulowane¹⁶. Nie stwierdzono prowadzenia czynności wyjaśniających po przekroczeniu terminu przedawnienia wykroczeń.

W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających przeprowadzono dowód z przesłuchania świadka oraz przesłuchania podejrzanego o popełnienie wykroczenia, z którego sporządzano protokoły. W trakcie analizy tych dokumentów stwierdzono w protokołach przesłuchania świadka: wręczenie omyłkowo pouczeń obwinionego świadkowi - 2 przypadki¹⁷, świadek dodatkowo dostawał pouczenia o swoich uprawnieniach i obowiązkach wynikających z kpk, a zarazem był pouczany o swoich uprawnieniach i obowiązkach wynikających z kpow (treść pouczenia zawarta w treści protokołu) - 5 przypadków¹⁸, nie sprecyzowano podstawy prawnej poprzez skreślenia właściwych artykułów - 6 przypadków¹⁹, nie wskazywano stosunku świadka do strony (podejrzanego o popełnienie wykroczenia) - 6 przypadków²⁰, omyłkowo świadek składał podpis, potwierdzający otrzymanie „Pouczenia pokrzywdzonego o uprawnieniach i obowiązkach” - 4 przypadki²¹. Natomiast w protokołach przesłuchania podejrzanego o popełnienie wykroczenia stwierdzono omyłkowo wręczenie pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach obwinionego - 5 przypadków²².

Analiza wysyłanych „zapytań o udzielenie informacji o osobie”, osób podejrzanych o popełnienie wykroczenia wykazała, że w 8 przypadkach²³ stosowano druk niezgodny z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 lipca 2015 r. w sprawie udzielania informacji o osobach oraz o podmiotach zbiorowych na podstawie danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym²⁴. Ponadto postawa prawna wskazywana w przedmiotowym zapytaniu była zbyt szeroka – obejmowała poza właściwą podstawą, tj. art. 6 ust. 1 pkt: 6, 9 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym, również art. 6 ust. 1 pkt: 4, 5, 8, 10.

Powyższe stanowią uchybienia, gdyż cel czynności wyjaśniających został osiągnięty. Na podstawie danych zawartych w aktach sprawy można było sporządzić wniosek do sądu o ukaranie.

Wniosek ten stanowi podstawę do wszczęcia postępowania, w myśl art. 57 § 1 kpow.

¹⁶ akta kontroli, karta 63,

¹⁷ akta kontroli, karta 101, 111,

¹⁸ akta kontroli, karta 85-87, 117-119, 139-141, 167-169, 173-175,

¹⁹ akta kontroli, karta 85, 99, 109, 117, 167, 173,

²⁰ akta kontroli, karta 85, 99, 109, 117, 167, 173,

²¹ akta kontroli, karta 85, 99, 109, 117,

²² akta kontroli, karta 68-70,

²³ akta kontroli, karta 89, 98, 108, 116, 125, 179, 180, 181,

²⁴ Dz. U. poz. 1025, z późn. zm.,

Wymogi formalne przewidziane dla wniosku zostały określone w art. 57 § 2 kpow. Wniosek taki powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres obwinionego, a także inne dane niezbędne do ustalenia jego tożsamości;
- 2) określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia;
- 3) wskazanie dowodów;
- 4) imię i nazwisko oraz podpis sporządzającego wniosek, a także adres gdy wniosek pochodzi od pokrzywdzonego.

W art. 57 § 3 kpow ustawodawca wskazał niezbędne elementy wniosku o ukaranie. Stosownie do tego przepisu winien on precyzować:

- 1) przepisy, pod które zarzucany czyn podpada;
- 2) miejsca zatrudnienia obwinionego oraz, w miarę możliwości, dane o jego warunkach materialnych, rodzinnych i osobistych;
- 3) pokrzywdzonych, o ile takich ujawniono;
- 4) wysokość wyrządzonej szkody;
- 5) stanowisko osoby sporządzającej wniosek;
- 6) sąd właściwy do rozpoznania sprawy;
- 7) dane dotyczące uprzedniego skazania obwinionego za podobne przestępstwo lub wykroczenie, jeżeli oskarżyciel powołuje się na tę okoliczność.

Do wniosku o ukaranie, w myśl art. 57 § 4 kpow dołącza się materiały czynności wyjaśniających lub postępowania przygotowawczego, a także, do wiadomości sądu, adresy świadków i pokrzywdzonych oraz po jednym odpisie wniosku dla każdego z obwinionych.

Na podstawie powyższych przepisów sprawdzono prawidłowość sporządzania wniosków o ukaranie.

Wnioski o ukaranie zostały skierowane do właściwych sądów. Jednak informacje zawarte w poz. 24 w 2 wnioskach o ukaranie dot. właściwości sądu są niepełne, należy je wpisywać precyzyjnie, gdyż w Krakowie jest kilka sądów rejonowych.²⁵

Przedmiotowe wnioski zawierają wpis pod poz. 26 o następującej treści: „Odmówił przyjęcia mandatu podając powód / nie podając powodu nie uścił mandatu karnego.” Z wyjaśnień osób sporządzających dokument wynika, że ww. zapis znajduje się we wzorze wniosku, a jedynie nieopatrzenie nie został wykreślony - 4 przypadki²⁶.

Wszystkie wnioski o ukaranie zostały przyjęte przez sądy rejonowe, do których zostały dołączone materiały z czynności wyjaśniających.

Obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Obszar 3.

Analiza zapisów wewnętrznych aktów organizacyjnych wykazała, że w kontrolowanej komórce dokonano podziału kompetencyjnego, zgodnie z którym wydziałem kierował Naczelnik, wykonując zadania przy pomocy swoich zastępców oraz przy udziale kierowników

²⁵ akta kontroli, karta 103,114,

²⁶ akta kontroli, karta 93, 103,114, 124,

poszczególnych sekcji. Na podstawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień naczelnika wydziału²⁷ ustalono, że odpowiadał on m.in. za nadzór nad postępowaniami w sprawach o wykroczenia. Jak wynika z informacji uzyskanej od naczelnika, scedował on nadzór nad czynnościami wyjaśniającymi na Zastępcę Naczelnika²⁸ oraz od 01.04.2018 r. – na kierownika Sekcji Postępowań Karnych²⁹. Analiza ich szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień wykazała, że posiadali w tym zakresie stosowne zapisy³⁰.

Stwierdzono, że osoby funkcyjne w ramach sprawowanego nadzoru służbowego zapoznawały się z dokumentacją zgromadzoną w aktach postępowań. Fakt ten potwierdzali w karcie nadzoru stosowną adnotacją oraz w zakładce „Komentarze” w systemie CBD SG EWIDA.

Z formalnego punktu widzenia należy uznać, że nadzór nad prowadzonymi postępowaniami był sprawowany, niemniej stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości wskazują, że nie był wystarczający.

Obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

VI. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych.

W toku kontroli stwierdzono występowanie z wnioskami o ukaranie do sądu oraz z „zapytaniami o udzielenie informacji o osobie” przez osoby, które nie posiadały uprawnień organu. Przyczyną powstania nieprawidłowości był sposób interpretowania przepisów. Nieprawidłowości nie spowodowały negatywnych skutków. Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowości są osoby występujące z przedmiotowymi wnioskami, zapytaniami oraz osoby je nadzorujące.

VII. Zalecenia i wnioski pokontrolne:

1. Wnioski o ukaranie, o których mowa w art. 57 kpow składać do właściwego sądu przez organ uprawniony do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego lub osoby przez niego uprawnione.
2. Zapytania o udzielanie informacji o osobie do Krajowego Rejestru Karnego kierować przez organ uprawniony lub osoby przez niego uprawnione.
3. Stosować pouczenia wynikające wyłącznie z kpow zgodnie ze statutem osoby uczestniczącej w czynnościach wyjaśniających.
4. Sporządzać rzetelnie dokumentację w prowadzonych czynnościach wyjaśniających, w tym stosować druki zgodne ze wzorem.
5. Nadzór służbowy sprawować w sposób zapewniający prawidłowe prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia.

Wniosków nie sporządzono.

²⁷ Decyzja nr 87 Komendanta KaOSG z dnia 14 czerwca 2017 r., zmieniona Decyzją nr 190 z dnia 13 grudnia 2017 r.,

²⁸ akta kontroli, karta 65,

²⁹ akta kontroli, karta 11,

³⁰ akta kontroli, karta 19-22, 53-55,

- VIII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego.
- IX. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Karpackiego Oddziału Straży Granicznej, zarejestrowanej pod numerem Rtd nr 33/2016, na karcie 13, poz. 8.
- X. Informację o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do **21 grudnia 2018 r.** za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli.


KOMENDANT
KARPACKIEGO ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ
w Nowym Sączu
wz. plk SG Marek MARCISZ
Zastępca Komendanta

Wykonano w 2 egzemplarzach:

Egzemplarz nr 1 – adresat (ZPO)

Egzemplarz nr 2 – ad acta

Wykonał: zespół kontrolny, tel. 665 30 22

Dnia: 30 listopada 2018 r.